

Passend onderwijs op de middelbare school

Informatie voor leerlingen in het voortgezet (speciaal) onderwijs

Passend onderwijs op de middelbare school

Onderwijs is bedoeld om jezelf zo goed mogelijk te kunnen ontwikkelen. Het gaat om jouw toekomst, en daar moet jij dus zelf over mee kunnen praten en beslissen. Daarom is het goed dat je weet hoe onderwijs in Nederland geregeld is.

Als je extra hulp nodig hebt om onderwijs te kunnen volgen, kun je die hulp krijgen; op welke middelbare school je ook zit! Dat heet passend onderwijs. Deze brochure gaat over passend onderwijs op de middelbare school.

In deze video legt middelbarescholier Elijah in het kort uit wat passend onderwijs is en wat er in deze brochure staat. Bekijk de video [hier](#).

Leeswijzer

Door op de onderstreepte woorden in de tekst te klikken kom je bij de verklarende woordenlijst en de verklaring van het woord waarop je hebt geklikt.

- naar de volgende pagina
- naar de vorige pagina
- naar de pagina waar je vandaan kwam
- naar het overzicht met alle vragen

Aan het einde van de brochure is een begrippenlijst opgenomen.

Wat is je vraag?

Ik heb extra hulp nodig.
Is de school verplicht
mij te helpen?

Hoe werkt school samen
met mijn ouders en met mij?

Wat als ik en mijn ouders
een gespecialiseerde school
niet passend vinden voor mij?

Hoe weet ik hoe
de school mij kan helpen?

Wat als ik (tijdelijk) niet
(elke dag) naar school kan?

Of als wij niet vinden dat
ik naar voortgezet speciaal
onderwijs moet?

Hoe weet de school
wat ik nodig heb?

Wat als mijn ouders en
school er niet uitkomen?

Kan ik terug naar een
reguliere middelbare
school, en hoe werkt dat?

Wat is een
ontwikkelingsperspectief?

Krijg ik ook extra
hulp bij het examen?

Hoe gaat het examen in
het voortgezet speciaal
onderwijs (vso)?

Wat als het niet lukt om
passend onderwijs voor
mij te organiseren?

Wat zijn mijn rechten als het
gaat om informatie over mij?

3

**Ik heb extra hulp nodig.
Is de school verplicht
mij te helpen?**

Ja! Ook als je iets anders of extra's nodig hebt, moet je zo dicht mogelijk in de buurt waar je woont, onderwijs krijgen dat bij jou past. Jouw school moet daarvoor zorgen. Dat staat in de wet. Dat heet zorgplicht. Als jouw school je niet kan helpen gaat de school samen met jou en je ouders op zoek naar een school waar je wél geholpen kan worden, en mag jouw school je niet uitschrijven totdat er een andere school is gevonden voor je waar je dan wordt ingeschreven.

**Hoe weet ik hoe
de school mij kan helpen?**

In de schoolgids en in het schoolondersteuningsprofiel van de school staat welke hulp de school jou kan geven. In het ondersteuningsplan van het samenwerkingsverband staat welke hulp elke school in jouw regio jou kan geven.

Wil je dat iemand jou uitlegt welke hulp jouw school biedt? Vraag het gerust aan de zorg- of ondersteuningscoördinator bij jou op school of neem contact op met het ouder- en jeugdsteunpunt van het samenwerkingsverband.

Hoe weet de school wat ik nodig heb?

De schoolleiding onderzoekt wat je nodig hebt, door met jou en je ouders te praten. Als je naar een nieuwe school gaat, vraagt die school informatie op van je oude school. Als je al op school zit, praat de leiding ook met jouw docenten en mentor. Soms is extra onderzoek nodig door iemand van buiten de school, om te bekijken wat jou het beste kan helpen. Bijvoorbeeld een onderzoek door een psycholoog of logopedist. Voor dit onderzoek vraagt de school toestemming aan jou en aan je ouders. Natuurlijk mag je met je ouders overleggen als je dat fijn vindt.

Wat is een ontwikkelingsperspectief?

Als je extra hulp nodig hebt, maakt de zorg- of ondersteuningscoördinator een plan waarin staat hoe school jou gaat helpen. Dat heet een ontwikkelingsperspectief (OPP). In dit plan staan een paar dingen: waar je tegenaan loopt, wat je heel goed kan, wat je kan doen na de middelbare school en hoe jouw school jou gaat helpen. School moet met jou en je ouders praten over dit plan. **Het is belangrijk dat jij ook jouw mening geeft en dat de school daar ook naar luistert.**

Wat als het niet lukt om passend onderwijs voor mij te organiseren?

Soms lukt het jouw school niet om het onderwijs te regelen dat bij jou past. Zelfs als er een [ontwikkelingsperspectief](#) is gemaakt en als je extra ondersteuning hebt gekregen, wil dat niet altijd zeggen dat die extra ondersteuning ook goed werkt. **Jouw school moet minstens één keer met jou en je ouders hebben besproken of de extra ondersteuning goed werkt.** Lukt het school niet om jou passend onderwijs te geven? Dan is jouw school [handelingsverlegen](#). Vaak komen er dan gesprekken over hoe het verder moet. Met de mentor of de [zorg- of ondersteuningscoördinator](#) bijvoorbeeld. Het [samenwerkingsverband](#) kan daar misschien bij helpen. Het is goed te weten dat je altijd recht hebt op onderwijs. Lees hierover meer bij de vraag 'Ik heb extra hulp nodig. Is de school verplicht mij te helpen?'.

Hoe werkt school samen met mijn ouders en met mij?

Als jij het zelf aankan en ook prettig vindt, kan school met jou bespreken hoe het met je gaat. Als het over medische gegevens gaat, moeten je ouders daar wel bij zijn. In ieder geval totdat je 16 jaar bent. En als er medische beslissingen moeten worden genomen of afspraken gemaakt, kan dat tot je 16 jaar bent, niet zonder je ouders. Als jij liever niet alleen met de school praat, kunnen jij en je ouders dat bij de school aangeven en daar duidelijke afspraken over maken. Het is belangrijk dat school, je ouders en jij goed met elkaar praten en naar elkaar luisteren. Jullie hebben namelijk het recht om mee te praten over het onderwijs wat jullie nodig hebben. Daarover je eigen mening geven is dus belangrijk.

Wat als ik (tijdelijk) niet (elke dag) naar school kan?

Als je (tijdelijk) niet (elke dag) naar school kan, krijg je misschien te maken met de [leerplichtambtenaar](#) of de jeugdarts. De leerplichtambtenaar moet controleren of je wel naar school gaat. **Als je niet naar school kan, kan de leerplichtambtenaar soms zorgen dat je (tijdelijk) niet leerplichtig bent of tijdelijk niet naar school hoeft te gaan.** Je moet dan nog wel onderwijs krijgen. De jeugdarts kan adviezen geven aan de school of aan je ouders.

Wat als mijn ouders en school er niet uitkomen?

Het is belangrijk dat je ouders en jouw school goed met elkaar blijven praten. Met vragen kunnen jij en je ouders altijd terecht bij het [ouder- en jeugdsteunpunt](#) van jouw [samenwerkingsverband](#). Je ouders kunnen ook gaan praten met het [schoolbestuur](#). Als je ouders en school het dan nog niet met elkaar kunnen oplossen, kunnen ze hulp vragen aan een [onderwijsconsulent](#). Die kan je ouders en jouw school helpen om er samen uit te komen. Het is belangrijk om te blijven praten met elkaar. Als het toch echt niet lukt, kunnen je ouders een klacht indienen bij de klachtencommissie van de school of naar de [geschillencommissie passend onderwijs \(GPO\)](#) gaan.

Krijg ik ook extra hulp bij het examen?

Als je denkt dat je extra hulp nodig hebt bij het eindexamen, praat hier dan over met je mentor of de [zorg- of ondersteuningscoördinator](#). In sommige gevallen mag je hulpmiddelen gebruiken of extra tijd krijgen om je examen te maken. Bijvoorbeeld als je dyslexie hebt. Je kan ook het examen spreiden als je niet in één keer eindexamen kan doen voor alle vakken tegelijk. Je haalt dan per vak een certificaat. Als je voor alle vakken die nodig zijn, een certificaat hebt, haal je je diploma.

Wat zijn mijn rechten als het gaat om informatie over mij?

Jouw school houdt informatie bij over jou. Zeker als je extra hulp krijgt. **Je ouders mogen informatie opvragen bij school.** Volgens de wet hebben je ouders recht op een kopie van alle informatie die over jou wordt bijgehouden en moet school toestemming aan je ouders vragen om informatie over jou te bespreken met mensen buiten de school. Of om een verslag van een onderzoek te mogen lezen. Als je ouder bent dan 16 jaar, moet jouw school daar ook jouw toestemming voor vragen. Ook als school om een onderzoek vraagt en het onderzoek betaalt. Voordat je 16 bent, moet de school hiervoor toestemming vragen aan je ouders. En vanaf 16 jaar hebben je ouders jouw toestemming nodig om jouw dossier op te vragen.

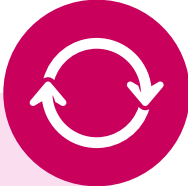
Ben je leerling op het voortgezet speciaal onderwijs?

Dan is deze extra informatie nog goed om te weten!

Wat als ik en mijn ouders een gespecialiseerde school niet passend vinden voor mij?

Of als wij niet vinden dat ik naar voortgezet speciaal onderwijs moet?

De school moet voor plaatsing op voortgezet speciaal onderwijs (VSO) een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) aanvragen bij het samenwerkingsverband. Als jij en je ouders het niet eens zijn met het besluit over de toelaatbaarheidsverklaring, kunnen je ouders hiertegen in bezwaar. Hierover kun je meer lezen in de brochure over passend onderwijs voor ouders. [Wat is passend onderwijs.](#)

Kan ik terug naar een reguliere middelbare school, en hoe werkt dat?

Ja dat kan. Als de school, jij en je ouders vinden dat dat het beste past. De school waar je nu op zit, kan je helpen om een school te vinden die de hulp kan geven die jij nodig hebt. Iedere school heeft een eigen [schoolondersteuningsprofiel](#) waarin je kunt lezen welke hulp een school kan geven.

Hoe gaat het examen in het voortgezet speciaal onderwijs (vso)?

Soms kan jouw VSO school jou geen eindexamen laten doen, omdat ze dat niet mogen. Gelukkig zijn er dan wel mogelijkheden om je op een andere manier eindexamen te laten doen. Dat kan bijvoorbeeld op een andere middelbare school en als dat niet kan, dan kan je staatsexamen doen. Zoek goed uit op jouw school welke mogelijkheden er voor jouw eindexamen zijn. Samen met je docenten op jouw school kan je je dan zo goed mogelijk voorbereiden op dit examen.

Met vragen kun je terecht bij het ouder- en jeugdsteunpunt!

Heb je vragen over [passend onderwijs](#), wil je advies of praten met iemand die met je meedenkt? Dan kun je terecht bij het [ouder- en jeugdsteunpunt](#). Ieder [samenwerkingsverband](#) heeft een ouder- en jeugdsteunpunt. Het is er om jou te helpen en werkt onafhankelijk.

Wil je meer lezen over passend onderwijs?

Er is ook een brochure over passend onderwijs voor ouders. Die is uitgebreider. Wil je meer weten? Lees dan deze brochure [Wat is passend onderwijs](#).

11

Begrippenlijst

Leerplichtambtenaar Een ambtenaar van de gemeente die toezicht houdt op de naleving van de Leerplichtwet.

Ondersteuningsplan Een document waarin de afspraken staan die in jouw regio zijn gemaakt over extra ondersteuning.

Ontwikkelingsperspectief Een plan dat de school maakt als je meer hulp nodig hebt dan de basisondersteuning op jouw school.

Passend onderwijs Elke leerling met een ondersteuningsbehoefte moet in de regio waar hij of zij woont, onderwijs krijgen dat bij hem of haar past.

Samenwerkingsverband Scholen voor regulier en speciaal voortgezet onderwijs die in een bepaald gebied samenwerken om te zorgen voor passend onderwijs.

Schoolbestuur Alle scholen hebben een schoolbestuur. Het schoolbestuur neemt de belangrijke beslissingen over de school. Dus ook over het onderwijs dat gegeven wordt.

Schoolondersteuningsprofiel Een document met informatie over welke ondersteuning de school kan geven.

Zorg- of ondersteuningscoördinator Een medewerker binnen de school die verantwoordelijk is voor de leerlingenzorg.

Zorgplicht De plicht van een school(bestuur) om ervoor te zorgen dat elke leerling die bij de school is aangemeld of staat ingeschreven, onderwijs krijgt dat bij hem of haar past en extra hulp krijgt als dat nodig is.

Colofon

Tekstschrijver

Karin van Ooijen-Kooreman, Oudervereniging Balans

Project coördinatie

Joli Luijckx , Oudervereniging Balans

Eindredactie

Anouk van Westerloo

Grafische vormgeving

Ready for take-off, Den Haag

Dit is een uitgave van het Ministerie van Onderwijs,
Cultuur en Wetenschap

Den Haag, September 2022